

ACC. N.R. M. 8508 : 1-105

Landskap: *Halland* Upptecknat av: *Björn Jansson*
Härad: *Diverse* Adress: *Hallarp*
Socken: *"* Berättat av:
Uppteckningsår: *1942* Född år: i

Se register sid 86-89

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

N. 8508:1.

als. f. v. b. K. D.

B. Jansson har nummerat
sidorna med sid. nr. 21
på första textsidan och
skinit register till, varpå det
ej kan ändras In. 2.

Sven Peter Johansson
född i Hjärnared, Yphy, 76 år.

Vättarna

Om vättarna minnes jag, ännu
man skulle binda tjus på
småbarnens fingrar, som vättarna
skulle ha ännu säga på. Gjorde
men det kunde de nämligen icke
saga på barnens egna fingrar.
Man kallade det för vätttjus.
Annars var det inga särskilda
historier om vättarna. Att man
inte skulle slå ut hett vatten på
dem samt andra föreskrifter an-
gående vättarna kunde berättas
inte till. Men trodd icke gått
på vättarna och mindes ej heller
ännu man gjort det i hans hem.

— Antagligen var det endast
syvorka, ännu man såg vättar,

N. 8508:3.

ger berättaren.

Kon i Midsommarståpan
Berättaren kunde nämnda histo-
ria från Midsommarståpan i
svy och jag anför endast skill-
naden mellan hans berättelse
och tidigare uppteckningar.

En morgon var en ka-
nta i stallet på gården Vippen-
pet. Men letade lite överallt
över kon och slutligen hittade
han henne i Midsommarståpan.
Eftersom man inte kunde få upps-
vane, bestöt man, att slakta
hon där nere i grötten och
och därför hem efter slakt-
skapet. Då man kom till-
baka, fanns inte kon i gröt-
tan längre, utan hon stod

N. 8508:4.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

ett stycke därifrån. Det var
hauugubben, som på inga vill-
kor ville, att man skulle slakta
kon, som han gynnöjthet, och
därför hjälpte han upp hen-
ne.

Det var den gamle Johan-
nes på Vippentopet, som be-
rättade historien för mig
och jag kommer så väl
ihåg den, slutar berättelsen.

M. 8508:5.

Bengt. Peter Svansson
Rännestöv socken. Ålder²

Bäckehästen hörd jag,
i de talade om i Eden-
ryga i Rännestövs socken.
Vare vid an intill Eden-
rygagård skulle det fin-
as en bäckehäst

Berättaren kunde inte
berätta något närmare
lärom.

M. 8508:6.

Edvin Nilsson
Flintarp, Hasslövs socken. d: 5

LÄGNERNA berättar, att det fin-
nes en perggrav på Edvin Nils-
sons ägor i Flintarp i Hasslövs
socken. Graven anses vara be-
lägen omkring 20 m. väster om
gården. En stor flat sten lig-
ger på den plats, där graven
anses vara. Ryktet berättar,
att omkring två eller tre per-
soner skulle ha begravts där
tillhörande samma familj
och bosatta på hemmanet, som
Edvin Nilsson nu äger

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8508:7.

Leonard Larsson, 53 år
född: Alarp. Skummedör.

En gumma Kajsa, ätling till
le kloka, som kunde bota vä-
"krig" och folk, brukade gå
 omkring om jularna och få
ret. Hon bodde i by på
alländras i Östra Kamp.
Ingefär 14 dagar innan jul,
än folk hade slaktat, gick
on och fick ihop en del mat-
nor. Det var en tradition, att
man gick och bar upp ^{betalningen} (pengar-
a) för att man botade kreatur.
n folk genom att man fick
slamat i stället.

Några historier om tomten eller
man skulle sätta grät till
nlen, känner berättaren inte
ill.

M. 8508:8.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Något om vätterna har jag
aldrig hört i folkmun, säger
berättaren.

På Dönestorp i Håslövs sn
hadde man trall och de hällde
mest till vid Klacken. Trallen
gingo omkring i orten och lämnade
de åt helst om jularna, när
dom visste, att folk hade
bruggt. De lovade, att de skul-
le lämna igen öl, när de hade
buggt på Róa Trea. Detta var
trallens benämning på Dönestorps
gård. Men trallen lämnade de
aldrig igen något öl. Något
annat om trallen i Klacken
har jag ej hört.

N. 8508:9

Allt man skulle lägga sig
dagstjus på en beständ dag,
änner jag ej till. Men det skul-
vare vid vårdagsjämningen

Folk nämnde skövsruvan, men
några historier har jag ej
iaktrom den.

Löder om Petter Magnasa
Allarp var en stor sten,
det var visst någon historia
om den, än den berättats dit.
I de vid sjön låg en ofantligt
inblock, men det har nu
vit bortsprängt. Jag har ej
it några historier om den.
u berättaren.

N. 8508:10.

Lill söder om Otto Anders-
sons vid Skummertövs strand,
ungefär 50 m, låg tre rätta
stora stenar. Man kallade dem
för "tre stenar." Danskarna hade
en gång best bygga mellan
dem, när de skulle gå i land för
än ej bli våta om fällerna. Så
berättas sägnen. Berger Svensson
vid Skummertövs Strand har tagit
bort den ene stenen, men de
andra två finnas. Stenarna
ligga i rad en 50 eller
kanske 100 m. från varandra
och lite från stranden.

Långfredagsris förekom förr.
Jag minnes, än jagorne ibland
brukade ge drängarna lång-
fredagsris.

Vågot om tranan och vår-
udagen känner berättaren
te till.

Bäckastästen känner jag
te till, men i Veinge hörde
ej folk mycket tala om bäcks-
rannen.

Odens jakt känner be-
rättaren inte till.

Man berättade om Mula-
g, att en kung Mule skulle
begravits där, men något
mer har jag inte hört, säger
rättaren.

Påskeldar hade man för
och det var ungefär som
nu. Eldarna kallades för
påskabloss. Vidare sade man,
att den person, som vid påsken
festade, så att han blev suppe-
ter, att han tagit en rikligt
"påskabloss."

Det var för mycket van-
ligt, att man gick till sin gran-
ne och sköt julasmällor. Det
räknades, som en ära, om
man på en gård fick många
julasmällor. Men använde en
s.k. puffert att skjuta med. Det
gällde, att så fort som möjligt
ta sig hem, så att man ej blev
igenkänd, när man sköt julasmällor.

N. 8508:13.

Att man skulle dricka
rån i benen valborgs mässo-
lönen har jag hört, men det
är ej någon sed, som jag
et.

Trallen kunde hörnsna se-
ende i luften. Då gäller det
i stänga alla dörrar och
äta stäl i Taket. Därtill
vände man ofta en fem-
val till. som talles fast i
skottaket.

Något om myrningen har
rättaren inte hört.

N. 8508:14.

Något om stöping eller mat-
ning vid sjukdomar vet inte
berättaren.

Hjälkarsie talade mor om.
Sköt man den, var det bara
en par pinner.

Lagnäs hall ligger ^{mellan} Erikss
och Petter-Magnus-a. Den är
så stor, att den räcker över en
helt tunnland, säges det. Den
ligger ungefär en eller en par
meter under vattenytan. Vid
stark östsvind blir den syn-
lig. Det säges, att smellen varje
gång den synes har det 40
år. Den var synlig år 1941

M. 8508:15

en en par är tidigare var
t orkså synlig. (Lönäs, Skum-
nestins socken)

Gaenisse hade alla som
se sig bra. En gång hade han
rit och på Vallberga gården.
Han tappade en "kladd" och,
i man skulle köra efter
t, blev det åtta lass. Detta
är ju bara en "kladd", så
en kan veta, att gaenisse
är mycket. Det var på
Lönäs, som dom hade gaenis-

Någon sedvänja angående
särli kärnen känner bevit-
en inte till.

M. 8508:16.

Janne Nilsson
född i Staffanstop, Ränne-
En masse på Gottfrid Gun-
nerasons i Staffanstop, Ränne-
stövs socken kallas Bördla massen
Den låg på syd västra hörnet
av Gunnarsons skifte. Nu fin-
nes det inte "tillskymselse" till
masse, ty den är odlad och
man kan nu se en delänka
där. Kanske namnet på mas-
sen har uppkommit på grund
av att det fanns gåtor som
föröddla, som växte i massen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

N. 8508:17.

En kart, som hette Kar och,
bodd i Staffanörp i
inertörs socken. Hittade en,
ing en lykleman och den
ut som en benrangel.
han tog lyktan och hängde
op den i lojen och trös-
de i dess sken. Men så
ile lyklemanen bra sin
ta tillbaka. Kar var
ingen sin tamma den ifrån
ty lyklemanen hotade
vätta huset. När det
iade storma andes ofant-
blev Kar rädd och läm-
de tillbaka lyktan.

N. 8508:18.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESSÄMÅL

18

Den, som kom först hem från
julattan, skulle få först in-
kostak, sa' man.

Tredje torsdagen i Tor skul-
le man tugga sig i dagsljus,
men det blev inte alltid
av, än man gjord det då.
Men det var många, som
ladd sig i dagsljus Troedagen.

Korn skulle räs i sjätte
veckan, då de "röe fluerna" kom-
ma, Vete, råg o.s.v. såddes g
på bestämda dagar.

M. 8508:19.

På Viking Johansson's ägor
i Åstörps backar i Rån-
störps socken, - i den
dvärtta hörnan, ligger
en område, som man
kallar Kälakägen. Man
de förr haft kalvar gå-
de där på vete.

Kätkla sten i Paramosta
i Hallandsås var en sten
ed urhalkningar. I des-
fanns det alltid vatten.
n någon hade en sjuk-
- sjuk det än använde
ättnet såsom läkemedel.
en sedan fick man affra
igot i källan, om inte an-
t så åtminstone en nål.
et fanns märken i stenen

M. 8508:20.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20

lik som en jätte hade så
händerna på den, innan den
var svalnad.

Vätterna har ^{idag} hänt talas om,
det var små folk lik som
döcker, men några historier
om dem känner jag ej till.

N. 8508:21.

Nelly Johansson 61 år
dd i Fladalt Vättores socken
fredag torsdagen i Tor skulle man
ägg sig i dagslys, annars blev
an inte sedan färdig än lägga
i i rättan tid.

Om knut skulle man kläda
i julgubbe i gamla trossor. Man
tänkte dem vid grannens dörr och
i popper följde med och där
d namnet på dem, som haft
i julgubben.

Julknutar. Man gjorde paket,
i kallades julknutar. De in-
hållt lite vad som kuls
ätter. kakor. o. s. v. Man bestämde
in om om jorden och det
i en skam än bli tagen

N. 8508:22.

22

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

fäst och i gentämd, för då skulle
man in och få spändring.

Man skulle sätta ut en gröt-
fat till tomtén. På det ställe,
som Johan Karlsson i Yllevad i
Vättores socken ^{även} sätte man gröt
till gämnisse. Man såg, att man
såg gämnisse på mellan källan
och köket. där hade han en
väg. Han drog från det ene stäl-
let till det andra.

Slytte-Pellers Nils sköt
över folk, som hade lappskatt
t. v. ont i en hand eller en arm.
Han kunde också bota kreatur,
som vara sjuka. Om någon inte
kunde få smör, var det någon,

som "hållt" smöret. Nils visade
lärdigt och sade närm bestämd-
e och sedan fick man smör.

Vätterna så man var små
folk. Men sade, att de kunde ta
småglatta ifrån modern, då
en låg i sängen utan att
en märkt. En gång hade
vätterna tagit en barn ifrån
modern och då hon vaknade
såg hon att v. hade fått
att i en bräda och gunga
över barnet. Barnen voro
alltid tysta, när vätterna vore
kom. V. vara små tygs i
inderna. Man kallade dem för
"ätter".

Bäcksterten förvillade folk, om
man då antingen vände en kofta
eller "lomma" kom man rätt.
En flicka, som skulle gå över
en torvmoor, tänkte om bara
bäcksmannen ville komma
med sin lykta. B. kom med
sin lykta och följde jämte ha-
ne hela vägen hem. När hon
då kom hem, sa hon: Nu befinner
jag ej din lykta, jag hade redat
mig att gå hem föruten din
lykta. B. försvann, men hon
kunde inte komma in. Hon
måste väcka sina föräldrar för
att komma in. Klände i klädd
i Jonstorp: Västorp socken.

Trolle halla kallades en plats
Tärjö i Skåne. Där skulle det
vara trollk.

Trollen i Klacken känner be-
rättaren inte till.

Alylingen känner berättaren
inte till.

Spåhåringor spådde i korb.
summa Krämare Annan i
dahl i Västerås brukade spå.
n spådde i kärleksaffären och
n kunde även ta reda på
var. En annan Kille-Pilla
in Killebyggat brukade spå.
n kunde spå, som det blev
vrti mellan den och den.

Odens bronka kallade man Odens
jakt. Det var en viss datem, som
man skulle gå ut och höra Odens
branka. Man brukade säga: I kvällen
ska' vi ud ä höra hur Odens
branka skälla.

Julaften skulle man gå tre
runder runt brunnen, så skulle
man mäta den, som man kom
än gifta sig med. Midnatt
aften sedan solen gått ned, skulle
le man tigande plöcka 9. sorters
blommors ö taffa dem under
huvudkudden, så skulle den
tillkommande komma på besök,
när man vaknade. Det var
inte rofä, vad det var för sorts
blommor, men 9. sorter skulle det
vara.

Nån skulle äta en sitt en
 rsdagskväll och börja på
 svårt ä äta hela siltan.
 i° man på natten blev törstig,
 m den blevand med vatten,
 man blev ju törstig av
 den.

Nån skulle räkna förster-
 Torna baklänges och man
 sk inte tala sedan, då skulle
 en drömma om den blevand

Den, som ville tåra spela av
 chen, skulle midsommar-
 llen många sin fjäl under
 bra. Men man kunde ej
 äta, om man spelade med
 eckens fjäl. Då man om
 rgonen kom, fanns det två

fjäl och då gällde det att
 ta den rätte. En person Ek-
 land i Kär i Västorp sades ha
 fått sin fjäl av näcken. Likaså
 Per i Jons Gunne i Perjonslid
 hade fått fjäl av näcken. Han
 sköt en jing med en järn-
 keering.

I en by i Småland säges
 alltid några av tjusen julafton.
 Det händer (1941), att folk resa
 dit och se på detta egendomliga.

Jättar tala folk inte om,
 det jag kan komma ihåg.

M. 8508:29.

Janne Nilsson

Edenberga, Rännelöv

En sjukdomsförelkom, som kallas lappshau. Den kunde botas en en, sedan hade haft lappshott själv, sköt över den uke. Man skulle ta den uke ut och lägga honom i en bänk eller en säte och den skjuta en lort shau över ronen. En person Ola Jonsson i Staffenstorp Rännelövsken hade lappshau i lära i en två ruttnad bort och andra hålla på en ruttna bort.

En gammal Peternilla, kallades inbesmens Peternilla, Årstorp sköt över Jonsson och honom gick bort av sig själv. En annan Nils Karlsens hustru i Västertorp hade också lappshau. Hon var

M. 8508:30.

30

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

sängliggande i flera år. Hon blev alldeles bra sedan Peternilla skjutit över henne. och levde i många år. Det var inte, vem som helst, som kunde skjuta bort lappshau, ty personen ifråga måste själv ha haft lappshau frukt.

Man trodd, att lappshau uppkom genom jorrdunst. Det ansågs vara tillgubbar från Lappland, som skickade ut sjukdomen.

Om Knut klädde man ut sig och gick från gård till gård. Fick de traktering, ginga de skat, men annars reva de ned julabonaderna.

8028 N. 8508:31.

På Oskar Kusti anssons ägor
skaffanstop i Rännestörs socken
utdeles norr om gården mellan
sten och ön - låg för en
en källa. Om vinternarna
attnade men alltid kreatu-
n i källan. Man stäppte
om lösa och sedan ginga
själva ned till källan
och drucko. Det var den
rösta källan, som fanns i
akten. Den hade inget
omn. En gång bröte en häst
i en drunkna i källan. En-
st hästens huvud var svan-
stuet. Det kom emellertid hjälp,
när hästen drunknade. Men
dessa brände ni på vintern,
ste ägaren, för att hästen
skulle bli sjuk leda in

32

8028 N. 8508:32.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

den i stugan och varma Jan.

I Tackhög i Ålstorp skulle
det vara grävt ned pengar.
Men man tillade aldrig några
län. För brukade man alltid
ha påhålls på gravhögen.

Trollen i Lunda gårds bjärd
i Edenberga i Rännestörs socken
brivdes ej inne i berget, då
Ursby kyrka byggdes utan
flyttade så bort.

Troll på Mellandras stungade
Rochasten emot Ursby kyrka.
Men styrngan gick av och där-
för för stenen fel och kom

8076.8508:33.

h längt i väster och träf-
de ej kyrkan.

I Åstorp finnes på Nil-
s Nilssons ägor en stor
nhell, som kallas Vita-
lippa. Det förekommer inga
istorier om den, men en
mman kallas Vita Klippa.

Karlavagnen kallade man
i Flyttrocken. För när man
ulle bygga hus, skulle de va-
'räsa, d. v. s. inriktas efter
rockens bakhjul.

8076.8508:34.

Nelly Johansson 61 år
född i Fladelt, Västorp socken

Stjälkaren visste berätt-
aren intet särskilt om.

Älvorna kände berätt-
aren inte till.

Långfredagsris var van-
ligt långfredagsmorgon. Då gällde
det att vara kvick upp på
morgonen.

Mätning vid sjukdom kan-
na berättaren inte till.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

34

M. 8508:35.

Högar på guldfötter. Kän-
berättelsen inte till.

Skogsmännen: Då som gide
enorr en skop, var det
igot, som född den vitse.
pa värshilds hest, kän-
berättelsen inte till.

Vid barnetop var man
whit noga. Om gudmodern
in dopet släppte något, blev
med "slapphant". Hon fick
tala om barnets namn
igen efter dopet, ty då
var barnet "förvedet". När bar-
net var döpt och gudmodern
var hem. sade hon: "När kom-
er jag med en kristen dotter

M. 8508:36.

LUNDS UNIVERSITETETS
FOLKMINNESARKIV

36

(eller som samt barnets namn)
och inte en hedring." Barnet
skulle under dopet ha en psyp
på sig, så slapp det bli fattigt.
Barnet skulle sova i dopklen-
ningen och man fick ej ta
av klänningen innan det sov
en natt i den. Gudmodern fick
efter dopet inte vända sig
gale. Hon skulle vända sig till
höger efter dopet. Då blev
barnets lednad bakvänd. Gud-
modern fick inte ta barnet på
från arm, när prästen efter
dopet lämnade henne det. Hon
skulle alltid ta barnet på
vänster arm.

När prästen vände sig till
faddrarna, skulle de svara
"Ja". Detta förekommer
nu.

Den första presenten, som gud-
rodern skulle ge barnet, var
en sked:

Om jul fick ingen kom-
ra på berättelse utan en få-
raklänning, ty då var julen
t. I stället för "God jul"
sa' man "Lycka till en
god jul allt vad som
kärt är". Om nyår sa'
man "Lycka till en god nytt
till allt vad som kärt
är".

Några kirt. om drakar
känner berättaren inte till.

Lucia firades inte hemma,
som berätt. vet. De vise män-
nen eller pingstbrud känner
berätt. inte till.

Styffe-Pellens Nils hade
svartkrustbak, sa' man, och
det kommas alltid smådjävlar,
som betjänade honom.

Bobackastenen hette en
sten; Fladalt i Vättnäs sn.
Leda (geta) stenarna låga
i Kolsutt i Skåne strax söder
om Hallandsgränsen

Årsgång känner berättaren inte
till.

M. 8508:39.

Bäckhästen förekom i
ihon därefter. Den kunde
ta alla sorters skepnader.

Mellan Jonstorp och Västorp
lanns något träsalle.

En flicka, som gick vägen
sam, börde något jämma sig
och ju mer hon sprang, ju
mer jämnade det sig.

Om jul hade man ej
utbröj mitt på brödet. Där
anns groft ^{bröd} nedert och
edan en kaka av alla sor-
erna man bakat till
ut.

M. 8508:40.

40
LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Till hästarna bakad man
en kaka av groft bröd. Den-
na kaka hängdes upp på lof-
tes, hästarna skulle be om,
när som "blankt ärtillen".
D. v. s. kört så länge än ärt-
tillen's rost skrapats av gamm
körning och den blivit blank.

Smörkullen ligger i Vindrasp
Västorps socken, intill Högatte-
knall, väster om den. Där
var inga särskilda historier
om den.

M. 8508341.

Anton ö Sofia Andersson. Alder
ödda i Säved, Skummetör. { c: 160 år

Fröedagen skulle man lägga
p i dagstjus. Det var en sed,
ran hade och det skulle va-
bra än göra det. Fran-
skelärdet vid fröedagen är
känt.

Julgranen: Slitter brad men
ej men ej bomull. Annars
är det liksom nu. Jul-
räd känner berätt. ej till.

Bäckahästen: Dorn taka
n den, men inte är den
enns på någon särskild
lats.

M. 8508342.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

42

Historier om Trall känner
berät. ej till. Trallen i Klacken
har berätt. kört.

Stunddöing: När koleran
trängde, flöt en tik i land.
Han var rädd för tiket och
tog det med en båts make och
förde det i kistan. Mor talade
om än när de vora ö ginga ve
sjön, hörd de: "Va e de för lann."
De svarde: "Skummetör's strann."
En stunddöing kom antingen
innan eller senare. Det var
fyra om hördit. Det var en ejöman,
som kom i land.

M. 8508:43.

Vättheljus talade man om.
när det var i något särskilt
ed vätterna som berättat vet.
2 gamla talade visst om att
den hade på golvet.

Tomten: Berättat kunde ej till,
när man skulle gå till tomten
hemma.

Några historier om skatter
eller hur man skulle få tag
där kunde berättat ej till
vår sin hemtraht.

Stättning av sjukdomar
änner berättat ej till.

M. 8508:44.

Långfredagsris pratade man
om, men jag vet ej om det före-
kom.

Pisshedder: Man hjälptes åt
att dra ihop risbräde, som eldades
upp.

Jätteskast: Man talade om
att Store Sten vid Skummetris
strand var en jätteskast mot
Skummetris kyrka.

Vargarne skulle om vintern
ut till sjön och dricka sjö-
vatten brukade man säga. Om
vintern brukade de näml. kom-
ma ut mot sjön.

802/8508:45.

Kvårborna (från Knäud) skulle
rä dagsverken för att hindra
inden i Skummetris och fol-
t i Skummetris skulle i
nygåld göra dagsverken vid
kastpäng efter vagnar.

Offrikast känner berätt. ej
vill.

Skogsruvan telade man
en men ej något särskild.

Klacken, en gammal som bodde
id Klacken, Lund. Skaffa rån
å tjurvogs. En gång tappade en per-
on en hörbunta ö Klacken skaffa-
den rån.

802/8508:46.

46
LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Ljuktgubbar. En person, som
Johansson, skulle en gång hem.
Bodde på Stampjorden nr. 4. Skum-
mes. nuvarande Gustav Johansson.
När han gick hem, träffade han på
ljuktgubben. Han frågade, om han
ville följa honom hem och lovade
honom en peng. Ljuktgubben
följde honom hem och han
kom. Uchlikt hem. Men då han
kom, stängde han dörren, och
gav ej ljuktgubben något. Går-
den var kringbyggd och när
han gick kom man inte in.
utan där måste gå ända tills
det var lyst.

8038
M. 8508:47.

Brögång kändt berätt. ej till.
Men man hade visse säu än
på om samtiden.

Odens jakt kallades de
ulid dæhemna. Det var
i Skags fågel, som hödes
på kvällarna strax innan
åren.

Man hade best. dagar då
man skulle så de olika tides-
tagen. Böror skulle sättas
innan den 27 maj. Man skulle
i och så så o sätta på ny
Mer nej. Alla rotfrukter
skulle så på nedan och
räden i nyel.

M. 8508:48.
8038

48
LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

För hade man vachövning.
Men räknade med 13. veckor.

Kyrkogrim kändt berättaren
inte till.

Thummestövs kyrka är så
gammal, att den står i syn-
daploden.

Vårdträd hade man i Sövet
De var två träd och det var björ-
kor. och de ha stått ända till nu.
Men man deplade ^{den ej} eller affrade
ej till dem.

Några elvkvämar fannas ej
i trakten. I Ränneås plan-
tering ut vid stora vägen i
västra kanten fanns det en
rundstolpe, som man sade
vände sig, då den tuktade
nybakat bröd.

Krokhuset och Dintahuset
kallades för två hus i Rän-
neås plantering i Skummes-
ör

Att man skulle ge glosan
sista stäna till glosan okän-
tliga känner berätt. ej till
iöra, sjöko.

Man skulle då under året, om
man tände Väifrudagen, sad man.

Att man skulle korsa brödet
är okänt. Likaså är man ej
fick kasta ut vatten på vätter-
na är okänt.

Goenisse. Om man hade
tur, så man är, är de hade
goenisse

Därhemma minns jag ej
men vid Pershöj i Bärstad fanns
en födjuvning kring en bädd.
En riktig "hälstie" eller fram-
pande syntes det vara. Man
sade är det var vätterna, som

N. 8508: 49 b. ^{han följt O. Jansson's}
mamrerings

lansat bring trädet. På en annan
ts fanns också sålent, men var det
ar hade berätt. stämt bort
Julhögar hade man om jul.
Det har knappast varit i vår
t. Det skulle vara en kaka
- varje sort.

Vid begäringar hade
man förmå: En bit
a, söst, goda, och ris-
vins kaka utgjorde förmå.
ess utom hade man kaka
ärhilt en ring, samt kaka
ned namn på den äde.
o bröllop och bårndop
de man också förmå
st sig. Det var släktingarna
nt de, som de hade mest
i med, ^{som} hade förmå med sig.

N. 8508: 50 b. 526
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I vår tid hade man kaka
med sig och de bjuddes fe-
ra gånger på kvällen på vin
och kaka. Bröllop varade
ju i flera dagar.

Det var särskilt nöje med
julahlen. Far talade alltid
om hur trevligt det var.

Emma Olsson

i Edsberga Rännstör socken

Vätternas känner berätt.

i till.

Det finns en blomma, som
än kallade för vätternas. Den
enade vätternas.

Kittas kyrka är en stor
en, som ligger till anhängen
Kyrkhult eller Kattarp intill
moskogen.

Odnus jakt känner berättaren
i till.

Assar Jansson.

Putsevad, Knäreds socken

Ordspråk från Knäred: De värta ta ni,
daj främmande ta själva. (Sådes när
man sitter och dricker kaffe)

Skogsmannan eller Odnus jakt
känner berättaren inte till.

Vätternas berättaren aldrig
själva hört omtalas i Knäred

När någon omkommit i
skogen, brukade man för i tiden
sätta en träkors på platsen. Men några
träkors finnas ej kvar nu.

N. 8508:53.

Hilda o Emma Jonasson ålder c:o 60 år
föd: Kammelöv. Ö. Kaups sn.

Bäckahösten känner berättaren
te till något särskilt om

Man skulle lägga sig i
gyljes sist i mars någon
ång, den 25. mars var det.

Julgran hade vi för där-
emma. Prydnaderna voro
gylfär som nu: äpplen, kee-
rpekt, flaggor, gyltber o. s. v.
t var ej någon best. dag
: man skulle kasta bort
grenen eller hugga den.

N. 8508:54.

54

Trallen; Klacken ha vi
ej för hört berättas om.

Påskabloss hade man för
som nu. Men det var ej några
särskilda ceremonier knutna
till denna sedvänja. Dans före-
kom ej. Det var endast att
ungdomen samlades. Vanligen
tände var och en sin pås-
kabloss.

Ybland förekom att kvin-
norna sådde, särskilt när det
var småbruk och mannen var
ute på arbete. Man sådde då
för hand. Berit. omtalar, att
hon sådde klöverfrö.

Vätterna kunde dra bort
 till eller flyttade dem.
 i vatten fick man inte
 ut utan att säga
 att vätterna skulle akta sig.
 Medans känner berätt. ej
 u. Vätternas minnes berätt
 , att hon hört talas om.

Julakögar känner berätt
 inte till. Man skänktes till
 dem, som ^{ej} hade ^{gott} talas om
 det om jularna.

Långfredagsris hade man
 in. Det var bara skämt.
 en skulle tidigt upp lång-
 dagen.

Tornten och gøenisse prata
 folk om, men det var bara,
 att folk sa, att den eller den
 hade gøenisse.

Tjuvsnjälkening tala folk
 mycket om. De kunde göra så,
 att det inte blev smör. Men man
 skulle göra, för att få smör, kom-
 mer berätt ej ihåg nu.

Stora Sten ha vi hört talas
 om. Det var visst ett jätte-
 kort mot Skumvestens kyrka.
 Jätten stod på Hallandsvis.

Uppingen vet ej berätt. något
 om.

Odens jakt kallades mor-
 uerna. De komma tidigt
 i våren.

När det är sådär sådär man
 i det var för, som hörd
 ut sina böcker.

Skogsruan förvillade folk,
 så ännu de gingo vilse.

Rikneramsa: Enorm benom
 napp, du slapp.

Getaboken den jag fick den
 en ja! för ja! när an-
 ran så tar (den).

Älsk så övergiven jag dej
 säj så ännu du fick inte mej
 stå som en bock
 onvärland med
 stå som en get

Ringdans, som berätt. hört
 sjungas.

Madaleje tala man inte
 något förskilt om.

Något om kyrkagrim
 eller drakar har berättaren
 inte hört om talas.

8508
N. 8508:59.

Var tjänt hos en bonde andreda jul
han gav mig två kappor och en höns

Tjante hos en bonde tredje da jul
han gav mig tre grå gäss
två kappor och en höns.

- fjärde da jul
han gav mig fyra feta svin
tre grå gäss
två kappor och en höns.

- femte da jul (flaena)
han gav mig fem fladda får
fyra feta svin
tre grå gäss
två kappor och en höns

N. 8508:60.

8508

60

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- - - sjätte da jul.
han gav mig sex års säd
fem flaena får o. s. v.

- - - sjunde da jul
han gav mig soen må sin gris
sex års säd o. s. v.

- - - åttonde da jul
han gav mig åtta vattna-
burna stor.
soen må sin gris o. s. v.

- - - nionde da jul
han gav mig nio nieber-
na "hår" (kor)
åtta vattnaburna stor o. s. v.

- - - tionde da jul
han gav mig tio gångande
grå alla hade full sadlar på

impon stusse långt därifrån
ned valknuda på
iie nieburna tjör. o. s. v.

- elvte da'jul
an gav mig elva klochare
la vora plochare
i gångande grå o. s. v.

- - - - - fälpte da'jul
an gav mig talu vaggor
ih en barn i var vagg
h en fru vid var vagg
lva klochare o. s. v.

Romsa, som far sjöng för
underhållning för att roa
folk. Melodien var ena-
fäändr vacker.

Primärkning till visan:
vathrarna ocar betyder
vattenbärande ocar.
valknudar är en särskild
slag knut där man knyter i
kors; nieburna tjör betyder
nyborna eller nyhalvade kor
Om det i dialekten i södra Hal-
land har betät en höns
känner jag inte till, men
det heter så i visan. Numera
säger man ej "en höns". Gångande
grå lär nog betyda gångare grå.

8038
M. 8508:63.

besitt från södra Halland
nla' inte med 'ungsluda' för de
de studeana ha de stype hosen
men). — De gamla stutarna an-
es vara kraftigare och mera
iaktiga än ungsletar.

M. 8508:64.

8038

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 64

Personifikation svar ä Ulmas
frågelista M. 91

Vintern har fått pisk var en yngre
uttryck i trakten. Man sade det,
när snön började smälta och det
bläste varma vindar.

De andra ex. i B. voro okända
för berättaren.

B.^{om} Ristider, månader och dagar:
Ex 31 kände berättaren till.

Ex. Brunnsqubben talade man
om. När barn tillade ned i en
brunn, skände man dem med en
brunnsqubben tog dem.

Något annat i frågelistan kände
berättaren i hvaria.

etter Magnus Nilsson

Ösarp. Laholms län, född 1876

"Ega sig i dagstjus skulle man
i tredje torsdagen i Tor.
vaken därtill känner besät-
ten inte till, men antagligen
odde det på att man hade
sk om "gustänne", han an-
ände "prausar" till länget.

Dansen var illa sedd av många.
i präst gick en gång till en
ansställe och sade "Jä Aha
del: "Från på min ena
st." När de gjorde det, sågs
själve korupper dansa så
ned den ene och så med
en andre.

Pugen var nöd i kalsen
och han tyckte inte om björn-
vinsberedningen.

Söndagen och måndagen i
fastan åt man fastlagsbullar.
De kallades fastlagsbullar. Om
tisdagen kallades bullarna fetis-
sadsbullar. De vanliga fast-
lagsbullarna vara stora och
så köpte man mycket
massa och lade till. Man
ät bullarna tillsammans
med kallt mjölk.

Odens jakt talade man om,
men jag minnes det ej nu.

Äckelhästen visade sig
land. Det var en ljus, man
nr se. Ungdom kunde ibland
nna utför väckelhästen,
n kunde visa sig i olika
snader.

Skogsmånen visade sig såsom
n dam. Hon kunde anta
lika skepnader; på fram-
idan sig hon skön ut.
ren sig man baksidan
krändes man.

Trollen talade man som
ibland, men berättaren minnes
i några historier om dem.

Lars Persson ifrån Dageberg
i Veinge sedan bosatt i Nyby
brukade bota djursjukdomen
han tokte ihop någonting.
Alltid skulle man ha med
sig här från det djuka djuret,
annars kunde man ej bota
det. Om jul ^{hade} man prälan-
tioner ^{på} den del matvaror
s. d. bröd, sovel. Annars tog
han inga pengar för botan-
det av sjukdomar. Särskilt
om det uphåts bra för honom
ansåg hon, än man skulle
ge honom betalning, natura.
En dotter brukade ibland
om jularna ta omkring och
hämta betalningen bestående
av matvaror.

M. 8508:69.

må gässlingar hade man
tänd inne. Det var även
inligt, att man hade lamm,
rägrisar och höns inne
tugan, då det var kallt.
En gammal man, minnes
g, säger berättaren, bodde
usammans med sina
in i en ko. några får och
risar.

En man kom en gång till
länen i Veinge och skulle köpa
te salt. Då man visste, att han
sk väldigt långt hem, gav
en bonde en hel tunna
ut. Mannen fick då bära
tunnan på ryggen hem, ty
n var för snål att bära
något.

M. 8508:70.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

70

Mjälkhare. talade man om.
Om en person hade hak till
en annan, kunde han sända
ut en mjälkhare och säga
den andres mjälk. Man kunde
saga t. ex.: "Det är en rysligt
söly kvinna, ty hon sänder
ut mjälkharar till folk."
Det var bara felaktigt detta
med mjälkhare.

I min barndom hade dom
mycket med påskablass. På
kung Tses hög i Köpinge i
Laholms landsförsamling, ^{var påskablass} man
bjätptes åt alla samla ihop
en del skräp, som brändes
upp. Dom hade en sed,
att när elden nästan brän-
nit ned springa igenom

der. Efter att elden brunnit ned, sopade man bort loderna och dansade upp på tröjen. I Lagan satte man påskäften ut en iärtunnna, som man tände på. Ungdomen samlades och såg på.

Om jäsh klippte man ut kvast och raka ur rupper och detta trängde man på varandra. Så ide man, att den eller en varit i Blåkulla.

Ivartkristbok hade vissa roner. Lars Persson hade en idan. Därpå kunde han bota sjukdomar så bra.

"
En gång skulle Osayra bön-der höra efter timmer. De hördet mig i natten för att nå fram till morgonen. Den ätterste sade till följande: "Ju längre vi kör de bättre blir tran." Där var män, som skulle bygga och så skulle bönderna från byen hjälpas åt att höra efter timmer. På morgonen såg man, att man hela natten kört runt Ise höf i Köping i Laholms landsförsamling. Detta var en gammal sägen.

Några stråsnärer talade man inte om någon gång.

I Blåhalla slapas Blå-
ullakäringarna, men då
sade: "Sätt i dag och
ett i morgon och helt
så länge världen står,"
sktes säet. Då en person,
om var förargad på en
rannkeima, skulle säga
ramsan, sade han: "Sätt
dag sätt i morgon sätt
så länge världen står"
Gummens så tåkles inte
tan ^{han} fick alltid ha sira
är.

En släkting till mig tyckte
i om kortspel. Han sade
in prästen om denne sak:
"of skall se vad jag kan
öra." Prästen gick då till
kortspels nästak. och sade

till den, som var så emal kort-
spel: "Se här." En stor hund kom
fram under bordet, där de sitta
och spelade kort. Han var räd
i munnen och hade kort i
munnen. Det var den ond,
som skulle vesa, att det var
syndigt att spela kort och
ura varandra.

Julgran hade man också
för. Särskilt om man hade ^{born},
skulle man alltid ha julgran.
Den var klädd med lite kulör-
ta papper i äpple, lite bakad
kakor och ljus. Sedan började
det sågas en hel del krams,
som man köpte och satte
på granen.

om jul sålde man upp
 lapapper i drängkammarna
 än höja tuornaden. Det
 är mer bibliska motiv på
 lapapperen.

Thövjulle kallades det kalas,
 om tralls efter än man
 välpt en person med tim-
 merkörning. Ibland kunde
 det vara dans efteråt annars
 så det lekas. Råd män
 och kvinnor vara med.
 Det vanhades alltid nydatt
 och sparkvaror.

Efter timberedningen var
 det gille. Då var det dans
 så lekas. Det kallades för
 nyd gille. Det vanhades

aldrig någon betalning utan
 deltagarna fick vara med
 på gillet. Den som torbade
 sinel, var förstas en gammal
 gumma, som fick betalning

Jag har aldrig varit med om
 julbralm men mina föräldrar
 talade om det. Sömnadsfatet
 skulle stå inne de första
 juldagarna med mat på.
 Man sa: "Julafton och julada
 ha vi så gott så vi ska ha,
 men tredje-da jul bör mor
 ut sin goda kul, men tredje
 dags kvälla börjar skäppan
 och smälla." Tredje dag jul
 började man än torka med
 pjäffar.

M. 8508:77.

Man hörd mågel om dagen
så tröttnad man ^{om} kväl-
na. Det var lång arbets-
t. Om frukost fick man
smör och bröd.

I min hemtrakt talade man
om några slätsägner och
äga grashögar med namn

Dom traddr, är en kung
e eller Isak skulle ha
egravits där. Annars
är man intet om
än. Om 7se hög i Köpinge
Laholms landsförsamling

M. 8508:78.

78

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rida Staffan" sked. brudades
annandag jul.

Vid bräddop reds brudstuss
Man tråd utklätt trästarna
med pappersblommor. Efter
vigseln tog man hem till
den jerd, där bruden skulle
bo. Där hade så rest äre-
port. Man red från brudens
hem till hennes nya hem.
Det var särskilt hägligt med
brudstussen, ty det var endast
när det var firare familjen
sedan förekom.

Uavs rät har det of tröt
talas om.

Stora Sten kallades en sten
 i Skummestörs strand. En
 tv berättade den från Hallands-

Man tog för mycket mäs-
 sate vid havstanden
 i Skummestörs strand. Då
 vet drog sig tillbaka gräv-
 men upp stora mängder
 "ägel där, och då havet gick
 tillbaka fylldes märgelgravar.
 Märgeln ansågs vara
 tre än märgel, som tagits
 en märgelgrav på fond.

De stenar lägo mitt uppför
 dra. En syntes alltså
 andra endast då öjn
 it sig tillbaka. Stenarna
 ute vid Skummestörs strand

Strandsböjagen talade man om.
 En person troddes ha fått
 mycket pengar därigenom an
 han funnit en lik ute vid
 havstanden och en penning-
 summa skulle han då ha
 funnit tillsammans med liket.
 Efter en tid gick det smel-
 lertid tillbaka för personen och
 det sådes då: "Det är Strands-
 böjagen, som tar pengarna till-
 baka. Det är ingen gådd med
 pengar från en strandsböj."

Pintorpapapen var så addeles
 väldigt stugg vid folkets
 böjare och stälare. En gång
 skulle man höra hem stora
 storhar från skogen. Västarna
 orkade ej. Men ville, an man
 skulle slå på djuren, att

gingo fram. Spektoren
ekte, an det var ryd om
ieren. Han sade: "Se här,
å såg hon, an det var
enres man, som ditt
dipare, som had spes-
ad en en turt. Och det
er han, som fick pisk
an han g' orhad dua
asset."

Goenissa har jag inte
ett mig vid. Men gick det
råson väl, had man, an
er had goenisse.

Gröt till Tomten var det
of någon som ^{satte ut} god. Mina
fäder talade om det. Om
klafon skulle Tomten ha
rök. Några historier om

Tomten har jag annars g' reda
på, fögr berättar.

En som var ^{väldigt} sälflygg blev
nedmanad vid en sk. Han
fick en kalvskinn med sig
och fick ta en bra varje
är utom vart skottår. En
som kom förbi plåten, skrek
till gälden: "Har du fått rent
skinnat ämne." — "Nej, jag
har bara fått rent en ben-
ting ämne." Var historien an
ifrån känner jag inte så
noga till, men den var
mög från Småland. Ty den
som berättat den var där
ifrån.

M. 8508:83.

en räknade man med
sestalek. Man skulle så
äden i bestämda ufer,
en det kommer jag inte
revis ihåg nu.

Några offerhast känner
erättern inte till.

Kvinnor brukade i regel
säg åtminstone ej på
löse hemmen.

Pungtröskare kallade man
dana, som gick omkring
n topa sig på tröskarbete
skarna fingo en viss
säd, för varje tunnna
tid de tröskat.

M. 8508:84.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

84

Tröskad kallades den sämsta
säden man fick, då man
"kastat" säden. Man hade ej
harpas utan kastade säden
för än skilja agnarna bort från
säden.

En ora potatis och mjölk var
den vanliga maten vid tröskar-
bete. Vid Kullen tog man stora
mängder sill och den kunde
köpas rätt billigt.

Vätter talade man om för,
~~en~~ fast jag kommer nu inte
ihåg något därom.

Något om stjärnor eller några
tydor i samband med stjärnor
känner berättaren inte till.

8508
M. 8508:85.

° säden skars med lie, finga
ennorna "taga upp säden"
binda den till reker.
räkningen sköttes av kvin-
na. På stora ställen finga
innorra alltid slippa
gödsla ut för kreaturen
en manplk skatte. Deras
en på lista nr 7.

Risgård sattes en bit från
anden för att hindra san-
n. De väldigt stora sand-
ivarna ha uppkommit
dessa risgårde. Snapp-
narna brände upp skoffen,
n. så sanden ej blev bun-
n, såh den ut över fäl-
Trän Skummestövs vorken

86
M. 8508:86.

Register

Wätterna	sid 2, 8, 20, 23, 43, 50 51, 52, 55, 84
Trall	sid. 3, 8, 13, 25, 32, 42, 54 67,
Bäckhästen och bäckamannen	sid. 5, 11, 24, 39, 41, 53 67, 95, 103
Skogsuvan	sid. 9, 35, 45, 52, 57, 67
Tomten	sid 7, 22, 43, 56, 81
Goenisse	sid. 15, 22, 50, 56, 81
(Tomten	sid. 7, 22, 43, 56)
Odens jakt	sid. 11, 26, 47, 51, 52, 57, 66 96
Mjälkhare	sid. 14, 25, 34, 56, 70
Myringen	sid. 13, 56, 82.
Skandöingen	sid. 42, 80, 96

N. 8508:87.

N. 8508:88.

88

90

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

SITET
SKIV

ärfunden sid. 11, 41, 50,

Ljutmannen sid 17,

sid 6.

Vechoräkning ö kalenderdegn sid. 18, 83.

legstjus sid 9, 18, 21, 41, 53, 65

Kättlasten. en gammal offerkalle sid 19

sid 10, 44, 55, 34

Julkrutor, ö julreder sid. 21, 75, 76

sid 12, 44, 54, 70

Lappskott ö dess bolande sid 22, 29

benen sid 13,

"Förgörning" av smör sid 22.

en Knut sid 21, 30

Le sin tillkommande sid 26, 27

sid, 9, 32, 79

Kulagvagnen sid 33.

estigung vid

Älvor sid 34

strand sid. 10, 79

Leder vid barndop sid 35

iven sid. 15.

Bära ut julen sid 37

M. 8508:89.

Ällegshullen sid 66, 92, 102

Ägner om gravhagar sid 72, 77

Stekäringar sid 73

Äran sid 74

Ällopsed sid 78

Ästälönen sid 104

Ävgille ö brydgille sid. 75-76

Ärpafrun sid 80-81

Ä Skaffan sid sid. 78, 98

M. 8508:90.

90

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Några historier om vargar tala-
de man ej om precis. En
kvinna från Småt, som var
på väg ^{tid} kyrkan blev överfallen
av vargar och ibjälrvener. Hän-
delserna skedd på Lapan, ty det
var en vinter, då den var
frusen.

Vid Höganäs brukade man
dricka mjölk i benen valborg-
afton. Man drack ägtoddy då.
Så det förkom i min hem-
trakt känner jag inte till.

När det var regnigt så an-
det "sätte upp" (blev mörkt)
vid Bästäd, sade man:
"Nu bygger de ut ve Karred
(vid Bästäd) och sänder "luded"
på oss."

M. 8508:91.

Är sjäen "bäck", eller en
"vacka", sade man ändt
v regnigt. När det ryger
källorna på Hallandras,
se man, är det skulle bli
m.

Nu man körde ut julen
skom för. Man klädde
sig och hade även kalm-
chor, som såndes omkring.

M. 8508:92.

92

Gustav Jonsson, Hasslvs socken
född 1882.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Att man hade kreatur inomhus
har ej förekommit, som berättaren
vet. Men mina föräldrar tala
om, är man hade hönsen
inne i stugan.

För i tiden bakad man också
farklapsbullar. och åt om festen.
Men de bakades eller ätos kon-
ner berättaren inte till.

Lådan var karabete men
någon gång kunde även kvin-
nor sköta sådden, då det ej
fanns män att göra detta.
Någon regel att kvinnorna skul-
le hjälpa till med sådden, var det
ej.

91724
M. 8508:93.

än på fiskelar brukade
en spotta på skroten tre
ger och säga: "Ivi, tvi, lyckta
en god fisk." Andra
del än på fiskelycka kän-
berättaren inte.

Landsmålsarkivets frågelista M 91.

15 A. Man sade, än en barn-
skvinna fick barn, då det
s i brinnande ved.

Man brukade skrämna barn
d buren, brunnsgubben och
mrskäringen. Man sade: "Gå
nära brannen för då tar
son dig!"

Något annat i frågelista 211 ma
1.19 känner berättaren ej till.

M. 8508:94.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

94

Man skulle enligt en del gamla
gå ut genom samma dörr, som
man kommit in.

Nu man hade sovplats i stället
var mycket vanligt. Särskilt
dängar brukade ha sin sov-
plats där. Ibland hade man
sängarna högt uppe vid taket
i stället för än, om kreaturen
blevo lösa, de ej skulle kunna
skada de sovande. Om som-
nären, när kreaturen vora ute,
brade man en lydda, som
asades på storker, än oa i.
Där var plats till sängen samt
en stol och så fanns det en
bord fast i sängens vägg.
Dömertops järd, Hestlovs orken

På Dornestorp i Kasstövs socken
de får många gånger om
"Herrgård" dörrarna gå upp,
än gödselutkärorna ködes
in över stensättningen i släkt.
inga gånger kunde korna
itt i natten rusa upp,
de hörd dessa egendombä-
d.

En gång voro en par per-
er ute och blommade åt
Prämbroen i Skummetövs
ken. Rån som det var kom en
dill och det upphom en egen-
lyft ljud. Den ene av personer-
blev rädd och skrek högt:
"Skatsten tar mig!" "Ra allt
d du kan!" Personen teypte
precis som något drag konem
och en. De rodde allt vad de

orhade d'äifron. Den andre personen
mättet int' särskilt ork blev
int' precis rädd.

När f-n en gång for i svina-
bjorden bet han sig fast i fram-
benen på svinen. Märket efter
detta kan man se på svinen.
ännu, ty där pinnes på svinens
framben märke efter Tonder.

Stranddäingen talade man at-
dij om någon gång.

Odens jakt var ejderarna, som
komma flygande på värarna
Man sad: "Nu kommer Odens jakt."

en gammal trä på en sänka
vid Angelholms bro. Hon stod
och såg sig i en bropelare där.
En vägen tillade man henne
en broen och då fick hon liv
en. Summan stod och tvätta-
de, men så fann hon ut i an

Vid Klinten vid Kristian Lers-
en i östra Kamp syntes ofta
sken. Men man talade ej
nars särskilt om det.

Intill en vid Samle Skattop
ors ofta en utlande, en bö-
de. Det kom från Källorna
ia en. Men var inte precis
dd för det.

Man hade stengärdsgårdar omkring
åkrarna. Stora stenen lades upp.
Ibland förekom även risgärd-
gårdar och inhägnader av stenar.

Annandag jul red man Staffan
skede. Man måkade då för andra.
Ibland fick en bonde måka en
hel dag bara för en andra hade
kestat in mängder av göddel
i stallet. Ibland tog man
selarna i stallet och lade ut
på göddelstaden.

När man gick på nägen,
kunde man freda sig genom att
slå en stoppnål i sängkanten.
Man kunde nämligen ej kom-
ma över nälen. Skorna sattes
med hälarna från sängen, för
än man ej skulle kunna kom-
felaktigt!
tvärt om!

N. 8508:99.

i Skona.

Vågra sägner om kyrlo-
im känner berättaren inte

Vid påskblansen tog ^{man} (en) och
is eld på en hjärtluna eller
rikhög. Den del ungdom
mlades omkring elden An-
is var det ej något färdigt.

N. 8508:100.

100

Från Rännelids socken.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hertadels hade man fastlagsgille
och då skulle man också ha
fastlags bullar till kaffe. Buller-
na voro något större än de
vanliga bullarna man hade.
och runda till formen. Man åt
dem till kaffe på kaleret. I
en familj åt man fastlags-
bullarna till eftermiddag vid mid-
dagen och ^{de} ätos bullarna, som
sönderskruvats och lagts i kokt
mjölk, tillsammans med
mjölken. Man hade ej maki-
del i bullarna. De ätos på
måndagen efter fastlagssöndagen.
Den dagen benämndes och för
det ännu bullamåndag. Ordan
beträff och fetvägg känner berät-
taren inte till.

En bonde i närheten av Angel-
 um körd över Karl XV:s bra-
 k^{on}/gumma, som åkte i sin
 lass, för av lasset och
 om i en ty hästerna blevo
 frända. Hon stod på bott-
 en i en tid dagen efter och
 fick man syn på henne
 då var hon livlevande.
 Hon talad om att hon hör-
 och såg då man talad efter
 henne ~~so~~, men hon var själva
 krom förlamad och kunde ej
 stå sig och inte tala. Hon
 an levde sedan i många
 år. Hon föll så skarpt ned
 in, att hon blev förlamad
 det var därför att hon ej
 kunde ta sig därifrån.

Från Perstorp, Rannerlövs torsten

På måndagen efter fastlags söndagen
 kokar man mjölk och visper
 ett par äggulor i sin fat och står
 mjölken på detta och visper
 om det. Sedan klyper man bull-
 tar och lägger dem i mjölken,
 eller lägger i lite salt och roker
 efter behag. Bullarna kallas "faste-
 lagsbullar" och de äro lite större
 än vanliga vete buller och äro
 runda till formen. Någon man-
 del massa förekommer ej i
 bullarna. Bullarna och mjöl-
 ken, som är het då man äter,
 har man till middag bul-
 lamåndag. Orden hebrägg, och
 hebrägg känner berättaren inte
 till. Uppsifften avser slutet
 av 1800 talet.

En pige i Rännestövs by hade
ästeman i Västorp i samma
by, Rännestöv. De behövde träf.
varandra och bestämma
ste nere vid Smedjan
i gångstegen över än milt
för Rännestövs by. Hon gick
plåsen, där de bestämt
ste vid än och detta
i skymningen. På hon
n, mötte hon fästmannen
n vänligt. Hon gick arm
arm med honom och
gingo tillsammans upp för
han fram mot Rännestövs
. När de kommo upp på
tten, där det var lite
vare, blev hon varse, att
var väckemännen, som
de henne sällskap. Hon
eräk till och väckemän-

nen frivänn. Då hon kom
hem blev hon mycket sjuk
på grund av rädslan, så att
hon dog en tid efteråt. Berätta-
ren kände till namnet på per-
sonen också och händelsen
skulle ha inträffat i början
av 1800-talet.

Berättat av Johanna Hansson
född i Ednberga i Rännestövs
sörken.

En sägen från Perstorp i
Rännestövs sörken.

I Perstorps i Rännestövs sörken
skall det finnas en sten, som
kallas Prästastenen. Då snapp-
konerna tråkade i trakten, bad
de fån tag i en präst, som
var motståndare till dem.
De föde honom in i Perstorps

för en död honom där.
de fingo syn på en stenkalk,
liknade en altare, så
sagde prästen: "Det är en altare,
i altargjant och ge oss nåd-
den." - Prästen svarade: "Ja
ni jag måste först hålla
riftermål." De gäva prästen
stämelse till detta och han
så det på sådant sätt, att
de snapphanarna lovade
upphöra med sin krys-
s och bli budliga män-
nor. Prästen lämnade de
ed och själva upphörde de
vara snapphanar längr.

Hasslöv, Skåne , Edvin Nilsson

s. 6

Sägnera berätta, att det finns en pestgrav på Edvin Nilssons ägor i Flintarp i Hasslövs socken. Graven anses vara belägen omkring 20 m väster om gården. En stor flat sten ligger på den plats, där graven anses vara. Ryktet berättar, att omkring två eller tre personer skulle ha begravts där tillhörande samma familj och bosatta på hemmanet, som Edvin Nilsson nu äger